

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 6P/54/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716203247
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Bauer
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2017:5716203247.7

Rozhodnutie

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Martinom Bauerom v právnej veci manžela: M. C., G.. XX.XX.XXXX, E. K. A. XX/XX, O., právne zastúpeného: JUDr. Katarína Turanská, advokátka so sídlom v Martine, Štúrovo námestie 10520/13B, proti manželke: PhDr. C. C., G.. XX.XX.XXXX, E. K. A. XX/XX, O., právne zastúpenej: AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., IČO: 36 868 108, so sídlom v Martine, Škultétyho 472/10, v konaní o návrhu manžela na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode: M. C., G.. XX.XX.XXXX, bytom ako rodičia, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Martin, takto

rozhodol:

Súd manželstvo účastníkov uzavreté dňa 21.06.2008 vo Vrútkach, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Vrútky, vo zväzku 3, ročník 2008, na strane 279, pod poradovým číslom 27, r o z v á d z a.

Maloletý M. C., G.. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

Otec je p o v i n ý prispievať na výživu maloletého M. C., G.. XX.XX.XXXX sumou 100 € mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

Maloletý M. C., G.. XX.XX.XXXX bude mať trvalé bydlisko u otca.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 23.03.2016 sa manžel domáhal rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M. C. tak, že mal. bude zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, otec bude oprávnený stretávať sa maloletým každý nepárny víkend v čase od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., otec si mal. prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. sumou 130 € mesačne, počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky. Uviedol, že manželstvo uzavreli dňa 21.06.2008 vo Vrútkach. U oboch išlo o prvé manželstvo. Spoločné bydlisko majú v obci Podhradie. V manželstve sa im narodil syn M. C., G.. XX.XX.XXXX. Do manželstva vstupovali dobrovoľne. Mali sa radi. V tom čase bola medzi nimi láska, dôvera a vzájomné porozumenie. Manželstvo uzavreli po dlhšej známosti. Po uzavretí manželstva žili v rodinnom dome, ktorý je vo výlučnom vlastníctve manžela. Rodinný postavil pred uzavretím manželstva. K zmene vo vzťahu začalo dochádzať po tom ako manželka chodievala mimo domácnosť k svojim rodičom aj na niekoľko dní. Ich vzťahy sa zhoršili. Synovi bola diagnostikovaná porucha autistického spektra. Želal si, keby manželka ostala doma vzhľadom k zdravotnému stavu syna. Čím menej času spolu trávili, tým ich vzájomné city ochladli. Posledné štyri roky nežijú ako manželia. Intímne sa nestýkajú. Žijú vedľa

seba ako dvaja ľudia, ktorých spája len spoločná minulosť a dieťa. V istom období mali obaja nových partnerov. Manželka prejavila pred 4 rokmi záujem o druhé dieťa. Mali záujem riešiť vzájomné problémy prostredníctvom mediátora. Zistili však, že ich spoločné spolužitie sa nedá obnoviť. Zhodli sa na určitej úprave rodičovských práv a povinností k mal. Matejovi. Problémom ostalo bývanie po rozvode. Manžel pracuje ako živnostník. Jeho príjem je približne 500 €. Manželka je zamestnaná na ÚPVSaR Martin s príjmom okolo 600 €. S mal. má otec vytvorený dobrý vzťah. Rád by ho zachoval aj po rozvode. Mal. navštevuje špeciálnu základnú školu v Martine.

2. Súd konal a rozhodol aj v neprítomnosti KO, ktorý mal predvolanie na pojednávanie doručené riadne a včas. Svoju neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom manželov, znalkyne, znaleckým dokazovaním, listinnými dôkazmi založenými v spise a obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 6P/47/2016 zistiť nasledovný skutkový stav:

4. Písomným podaním zo dňa 21.06.2016 sa manželka vyjadrila k návrhu. Uviedla, že manželstvo nie je funkčné. Ako prioritu celej veci si treba uvedomiť, že ich spoločný syn má v predmetnom rodinnom dome svoju detskú izbu. Manžel to automaticky berie tak, že po rozvode odíde so synom preč, a že ho bude navštevovať. Mal. syn považuje prostredie rodinného domu za svoj domov. Nie je bežné zdravé dieťa, ktoré si potrebuje zvyknúť na zmenu. Manžel je mladší od manželky o 5 rokov. Je pochopiteľné, že má inú partnerku. Musí hľadať na potreby mal. Skôr ako dôjde k rozvodu je potrebné vyriešiť otázku, kde bude mať domov ich spoločný syn. Jeho ochorenie nie je krátkodobé. Nedokáže sa o seba postarať, a to ani v čase, keď už bude fyzicky dospelý.

5. Písomným podaním zo dňa 12.10.2016 sa manželka vyjadrila opätovne k návrhu na rozvod manželstva. Uviedla, že do manželstva vstupovali dobrovoľne. Pred uzavretím manželstva svojpomocne stavali dom. Vytvárali spoločný domov. Manžel je viac fixovaný na materiálne veci. Nikdy neriešila otázku toho, že pozemok je manželov, že stavajú dom, hoci nie sú zosobášení. Pred uzavretím manželstva žili v rodinnom dome, ktorý je vo výlučnom vlastníctve manžela. Počas stavby rodinného domu bývali u jej rodičov vo Vrútkach. S manželom spoločne bývali 5 rokov pred uzavretím manželstva, 3 roky v dome jej rodičov, 2 roky v súčasnom rodinnom dome. Z manželstva sa im narodil mal. Matej, ktorý má vážne zdravotné problémy. Približne v období dvoch rokov jeho veku nastali medzi manželmi problémy. Nedokázali danú situáciu spoločne zvládať. Neboli si oporou. Manžel bol podráždený. Manželka to psychicky nezvládala. Útechu hľadala u svojej rodiny. Všetku svoju pozornosť venovala synovi. Do práce nastúpila z dôvodu, že ich syn mal zabezpečenú kvalifikovanú starostlivosť v škôlke, čo doporučili aj lekári k zlepšeniu jeho zdravotného stavu. Pokúšali sa aj o splodenie druhého dieťaťa. Manžel nikdy neprejavil záujem o záchranu manželstva od zistenia nevery z jeho strany. Dospela k presvedčeniu, že najlepšia alternatíva bude udržať manželstvo z dôvodu zdravotného stavu ich syna. Nie je možné zvládať starostlivosť jedným rodičom. Je nevyhnutné, aby sa aj manžel komplexne podieľal na výchove syna, to je možné iba pri vzájomnom spolužití. Manžel sa rozhodol, že podá návrh na rozvod a umožní im bývať naďalej v rodinnom dome. Postoj manžela sa opakovane mení, raz navrhol, že po rozvode budú bývať spolu, potom, že prepíše na syna pol domu. Súd by mal prihliadať na zdravotný stav dieťaťa. Počas pojednávania bude manželka trvať na tom, aby sa súd zaoberal bývaním mal. po rozvode manželstva, inak s rozvodom nebude súhlasiť. Je povinná zabezpečiť synovi budúcnosť. Postarať sa o neho. Jej finančná situácia ani vyhliadky do budúcnosti jej neumožňujú v prípade rozvodu stavať sa do pozície, že to zvládne sama. V prípade, že z manželstva pochádzajú mal. deti alebo zdravotne hendikepované deti a majú v nehnuteľnosti posledného spoločného bydliska manželov zriadený s matkou trvalý pobyt, súd má na túto skutočnosť prihliadať. V poslednom období manžel zvýšil svoju aktivitu ohľadne syna. Po rozvode manželstva má obavy, že otec sa prestane podieľať na jeho výchove, okrem súdom stanoveného výživného. Výšku výživného vo výške 130 € mesačne považuje za neprimerane nízku. Manželka nie je informovaná o jeho príjmoch. Manžel má materiálne predpoklady zabezpečiť ich spoločného syna tak, aby dieťa dosahovalo rovnakú životnú úroveň ako otec, ktorá je nepomerne vyššia ako sa snaží preukazovať. Navrhla, aby bol otec zaviazaný na čas po rozvode hradiť výživné na mal. vo výške 350 € mesačne a styk navrhla neupravovať.

6. Na pojednávaní dňa 16.05.2017 manželka uviedla, že s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasí. Výchovná funkcia rodiny, manželstva je zachovaná. Matej má zabezpečené bývanie. Je zvyknutý na domácnosť v rodinnom dome vo vlastníctve otca. Manžel si našiel priateľku už pred 5 rokmi, ešte v čase,

keď sa snažili o druhé dieťa. Dôvodom na podanie návrhu bolo to, že jeho partnerka sa taktiež rozviedla. Neverí jeho tvrdeniam, že ostane s maloletým bývať v jeho domácnosti. Neusiluje sa o jeho majetok. Stalo sa, že ju manžel zbil a vyhadzoval z domu. Vzťahy medzi nimi nie sú také, aby nemohli spolu fungovať. V minulosti mala tiež partnera, avšak manžela nepodviedla. Chcela sa rozviesť v čase, keď si manžel našiel priateľku. Mal. mal vtedy 4 roky. Manžel nechcel. Keď sa prejavil zdravotný stav mal. bála sa, že ostane sama, preto hľadala oporu vo svojom priateľovi. Z domácnosti manžela odišla na týždeň ku svojim rodičom vtedy, keď ju manžel zbil. Inak k rodičom chodila len na návštevy. Na jedného rodiča je výchova mal. náročná. Najvhodnejšie je, ak sa o neho starajú obaja rodičia. Iný príjem okrem uvedeného nemá. Zdravotný stav má dobrý. Majetok vyššej hodnoty nevlastní. Na základe príspevku od štátu zakúpili motorové vozidlo, ktoré slúži na prepravu mal. V poslednom čase sa správanie manžela zlepšilo. Snaží si nájsť cestu k mal. Mal. navštevuje 2. ročník špeciálnej základnej školy. Vyučovanie trvá od 08.00 do 11.30 hod., potom je družina, o pol tretej po neho chodievajú. Po väčšine chodí po mal. do školy ona alebo jej sestra, ktorá jej pomáha. Občas po mal. chodí aj manžel. Náklady na školu sú 6,50 € poplatok a stravné 26 € mesačne. Otec na výživu mal. prispieva sumou 100 € mesačne. Predtým prispieval 150 €. Od mája 2016 prevzal na seba úver, ktorý dovtedy splácala ona vo výške cca 44 €. Potom ako manžel prevzal splácanie úveru na seba, mal. zvýšila sporenie na sumu 100 €. Ďalšie náklady sú úrazová poisťka pre mal. 17 € a 16,60 € stavebné sporenie. Každé tri mesiace dostávajú príspevok na pohonné hmoty vo výške 30 € a kompenzačný príspevok na plienky asi vo výške 18 € mesačne. Za všetky lieky dopláca asi 10 € mesačne. Správanie mal. v škole sa zlepšilo. Dostal sa do inej triedy, iná forma učenia. Otec sa s mal. chodí prechádzať len v nedeľu, cez týždeň nie, cez týždeň sa mu po škole venuje ona. Záujem odsťahovať sa od manžela mala v čase, keď ju manžel vyhadzoval z domu. K mediácii nedošlo. Keď bol naposledy mal. chorý, 2 krát s ním otec ostal doma.

7. Na pojednávaní dňa 18.10.2017 manželka uviedla, že pokiaľ nebude mať istotu zotrvania mal. v dome, s rozvodom nesúhlasí. Manžel už na prvom pojednávaní deklaroval, že na syna prepíše časť majetku, čo však neučinil. Manžel jej povedal, že rozvod stiahne, aby neplatila znalecký posudok a na poslednú chvíľu povedal, že tak neurobil. Chápe, že si chce zaistiť svoj život, žiť usporiadanie so svojou priateľkou. Tiež by chcela žiť svoj život, ale nemôže. Pokiaľ ju manžel vyplatí z domu, aby si mohla zabezpečiť vlastné bývanie a žiť svoj život, s rozvodom súhlasí. Vzájomne si pomáhajú pri starostlivosti o mal. Manžel spí v obývačke. Ona spí v spálni. Mal. vo svojej izbe. Manžel platí náklady na domácnosť, vodu, elektrinu. Potraviny kupujú spoločne, ona hradí náklady na mal. Výživné otec hradí 100 € mesačne, ktorú sumu poukazuje mal. na sporiaci účet. Kompenzačné príspevky poberá v rovnakej výške. Výdavky na mal. v škole sa nezmenili. Peniaze ako tak nechýbajú. Manžel prispieva výživným. Prispieva aj na sviatky. Pomáhajú aj svokrovci. Sporiaca knižka je na meno maloletého. Má tam nasporené 4.500 €. Mal. je teraz umiestnený v autistickej škôlke od 07.30 hod. do 14.30 hod. Obidvaja môžeme byť v práci, len tento posledný týždeň to ťažšie zvláda. Ráno ju v aute takmer napadol. Poberá daňový bonus aj rodinné prídavky.

8. Manžel na pojednávaní dňa 16.05.2017 zotrval na svojom návrhu na rozvod manželstva. Rozvrat trvá už asi 5 rokov. Od tej doby sa spolu ani intímne nestýkajú. Spolu čas netrávia, nechodia na žiadne výlety, len spolu bývajú. Každý býva vo vlastnej izbe. 3-4 roky má už novú partnerku, ktorá však s nimi nebýva. Spolu komunikujú iba ohľadne maloletého M.. Pracuje ako živnostník. Hlavným predmetom činností sú lesnícke práce. Iný príjem nemá. Okrem rodinného domu, v ktorom bývajú a príľahlých pozemkov v celkovej výmere približne 22 árov, iný majetok vyššej hodnoty nevlastní. Vlastní osobné motorové vozidlo zn. Suzuki Vitara, rok výroby 2003. Zdravotný stav má dobrý. Spáva v obývačke. Manželka v spálni. Mal. Matej má vlastnú detskú izbu. S manželkou sa vedia dohodnúť na vykonávaní starostlivosti o maloletého. On mal. zavezie do školy, prípadne dovezie. Chodí s ním na prechádzku. S mal. Matejom cez noc nebol sám. Na výživu mal. prispieva sumou 100 €. Hradí všetky náklady na domácnosť. Mesačne spláca úver vo výške 44,16 €. Mal. a manželke umožní bývať v rodinnom dome aj po rozvode manželstva. Nie je problém, aby aj naďalej spával v obývačke alebo pri mal. v detskej izbe. S manželkou majú záväzok, a to ich spoločného syna. V súčasnosti sa neplánuje oženiť. Mal. nevyháňa z chalupy, ani manželku, keďže mal. má taký zdravotný stav ako má. Netráva na úprave styku, keďže mal. bude aj naďalej bývať v jeho domácnosti. Je v jeho schopnostiach a možnostiach hradiť náklady na domácnosť aj výživné na maloletého. Nechce zveriť mal. do jeho osobnej starostlivosti, ani SOS. Keď stíha z práce, chodím po mal. aj do školy. Niekedy príde domov o druhej, niekedy o šiestej, závisí to od práce.

9. Na pojednávaní dňa 18.10.2017 manžel uviedol, že jeho príjmové a majetkové pomery sa nezmenili. Úver, ktorý platil, ešte nie je splatený. Mal by ho uhradiť do februára/marca 2018. Jeho partnerka sa v domácnosti nezdržiava. Chodí za ňou do jej domácnosti. Niekedy u nej aj prespáva. Chce sa rozviesť. Nikoho z domu nevyhadzuje a už vôbec nie svojho syna, ale ja nemá záujem prepisovať svoj majetok na niekoho. Samozrejme, že boli nejaké veci, ktoré sa stali medzi ním a manželkou, keď sa dvaja nemusia a niečo sa povie. Uvažoval o tom, že zoberie návrh späť, ale potom to nespravil. Má iba M., je to jeho dedič. Výrazný rozdiel v príjmoch oproti roku 2015 a 2016 bol spôsobený tým, že faktúry išli na jeho meno, pričom prerozdeľoval príjmy ostatným svojim spolupracovníkom. Jeho priemerný čistý mesačný príjem je asi 600 €.

10. PZ manželky na pojednávaní dňa 16.05.2017 uviedla, že manželka s rozvodom nesúhlasí kvôli záujmom maloletého. Otec sa v poslednom čase správa vzorne, napomáha manželke pri výkone rodičovských práv a povinností. Takáto symbióza funguje. Matka nebráni manželovi v osobnom živote, avšak je pre ňu lepšie, keď už nevládze, aby prevzal časť zodpovednosti za starostlivosť o maloletého aj manžel.

11. Na pojednávaní dňa 18.10.2017 PZ manželky uviedla, že manželka nemá istotu, že zostane zachovaný taký status ako je, teda, že bude s mal. bývať u manžela. Mal. pozitívne vníma starostlivosť ako zo strany matky, tak aj zo strany otca. Manžel opakovane menil názory v konaní, kde jednak deklaroval, že zoberie návrh späť, potom to zmenil. Teda manželka nemá istotu, že zostane po rozvode manželstva bývať u manžela v rodinnom dome, ktorý je v jeho vlastníctve. Posledný týždeň mal. citlivo vníma negatívne vzťahy medzi manželmi. Matka nesúhlasí so zverením mal. do osobnej starostlivosti otca. Každé obdobie manželstva sa postupne presúva do úplne iného vzťahu a to, čo platí na začiatku, kde potreba možno tej intímnej blízkosti sa dostáva do dennodennej rutiny, starostlivosť o domácnosť a nie je to v tých intenciách ako ten vzťah na začiatku. Bohužiaľ treba vychádzať z toho, že títo dvaja ľudia majú jediné dieťa a to dieťa je vážne choré. To dieťa si vyžaduje osobnú starostlivosť. Tomu dieťaťu síce právne nehovorí nič rozvod, na druhej strane potrebuje nevyhnutne prítomnosť obidvoch rodičov, pretože ani jeden z nich nie je schopný zabezpečiť a zvládnuť starostlivosť o toto dieťa. Je potrebné v prvom rade hľadiť na záujem dieťaťa. To manželstvo, čo sa týka intímnej sféry je nefunkčné 5 rokov, čo je na tom potrebné meniť. Manželstvo tu plní jednu základnú a tú najvýhodnejšiu funkciu, a to je zabezpečenie potrieb chorého dieťaťa. Manžel má právo na svoj súkromný život. Rozvodom bude mať úplne iný status, čo sa týka manžela, práva užívania vecí, ktoré patria do výlučného vlastníctva jedného z manželov. Takúto právnu ochranu nedáva bohužiaľ náš právny poriadok pre rozvedeného manžela. Súd by nemal hľadiť na potreby dvoch dospelých ľudí. V minulosti sa niekoľkokrát stalo, že manžel manželku z domu vyhodil, a to boli manželka, ako má potom istotu Maťko, že tam bude môcť s mamou bývať po rozvode. A z tohto dôvodu, aj keď to manželstvo v oblasti muža a ženy neplní funkciu, navrhla návrh na rozvod zamietnuť v celom rozsahu.

12. PZ manžela na pojednávaní dňa 16.05.2017 uviedla, že manželstvo neplní žiadny zo svojich účelov, vzťahy medzi manželmi sú rozvrátené. Nie je pravdou, že otec by neumožnil bývanie mal. v domácnosti, takto ako to robil doposiaľ. Umožňuje manželke aj mal. bývať v jeho domácnosti. Dôvody uvádzané manželkou na to, aby súd nerozvedol manželstvo, nie sú adekvátne.

13. Na pojednávaní dňa 18.10.2017 PZ manžela uviedla, že skutočnosť uvádzané protistranou nesúvisia s rozvodom manželstva ako takým. Je jednoznačne preukázané, že manželstvo si neplní svoj účel. Aj zo znaleckého posudku vyplýva, že mal. nie je schopný vnímať odlúčenie rodičov, rozvod manželstva. Ak sa doposiaľ vedeli manželka takto dohodnúť, nič nebráni tomu, aby bolo manželstvo rozvedené a naďalej sa podieľali na starostlivosti o mal. Manželstvo je absolútne nefunkčné. Či manželstvo bude alebo nebude rozvedené je dieťaťu jedno. Ono potrebuje mať nejakú istotu. Ani jeden z rodičov nemôže viesť taký život aký by si celkom predstavoval. Čo sa týka dieťaťa, vedia sa dohodnúť. Náklady na domácnosť hradí otec. Platí navyše aj úver a ešte posielala sumu 100 € ako výživné na dieťa. Rozvod ako taký bude určitou aj psychickou jednoducho úľavou, ale určite to neznamená, že by otec teraz prestal plniť tie funkcie, ktoré on má. Možno bude mať stav po rozvode nejaký vývoj a možno aj prekvapenie pre každého, ale za daného stavu manželstvo ten účel, význam neplní. Navrhla manželstvo rozviesť, mal. zveriť do osobnej starostlivosti matky a výživné určiť vo výške 100 €. Na ostatných nákladoch sa rodičia vedie podieľať.

14. Uznesením zo dňa 20.07.2017, č.k. 6P/54/2016-174, súd nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalkyňu MUDr. Janu Bullovú z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Úlohou znalkyne bolo zodpovedať na súdom položené otázky.

15. Zo záverov znaleckého posudku č. 69/2017 zo dňa 07.09.2017, vypracovaného ustanovenou znalkyňou MUDr. Janou Bullovou mal súd preukázané, že dieťa pozná svojich rodičov, cíti sa pri nich bezpečne. Okolnosti rozvodu však nechápe a pravdepodobne ani nerozlišuje, čo je odlúčenie. Dieťa potrebuje pre svoj pocit bezpečia pokojné domáce prostredie, akým spôsobom sa to dosiahne, či už rozvodom alebo zachovaním manželstva nie je dôležité. V aktuálnom období by zmena známeho rodinného prostredia mohla mať na psychický stav dieťaťa negatívny dopad. Obaja rodičia zhodne uviedli, že v poslednom období dieťa nedokáže inde spať, len doma. Návštevy cudzieho prostredia ako ambulancia, škola a podobne, aj keď sú len prechodného charakteru, zvláda problematicky. Preto by bola výmena známeho rodinného prostredia za iné bydlisko riziková. Vzhľadom na prítomnosť autistickej poruchy u mal. nie sú jeho emocionálne prejavy štandardne diferencované. Podľa pozorovania však znalkyňa predpokladá pozitívne citové väzby k obom rodičom a aj obaja rodičia majú vytvorenú pozitívnu väzbu k svojmu dieťaťu. Ako najvhodnejšia forma starostlivosti o maloletého sa javí dohoda medzi rodičmi. Vzhľadom na závažné zdravotné postihnutie si mal. vyžaduje oveľa náročnejšiu starostlivosť. Obaja rodičia najlepšie poznajú jeho potreby, správanie a celkové fungovanie. Doterajšie skúsenosti ukázali, že starostlivosť o mal. nedokáže zabezpečiť len jedna osoba a v prípade potreby sa rodičia dokázali dohodnúť. Vzhľadom na zdravotný stav mal. je akékoľvek ovplyvňovanie dieťaťa nepravdepodobné. Matka počas pohovoru so znalkyňou uviedla, že manžel by mal časť domu prepísať na maloletého alebo zriadiť vecné bremeno. Na výchove sa musí podieľať aj otec, po dobu pokiaľ nebude mať vytvorené podmienky na bývanie, čo dokáže len v tom prípade, ak otec uzná, že ju musí odškodniť čiastkou z domu, ktorý nadobudol, a na ktorom sa podieľala aj ona. Inak sa nie je schopná postaviť na vlastné nohy. Manžel uviedol, že si spolu s manželkou nerozumejú, každý si žije svoj život. Určite po rozvode nepovie, aby odišla manželka s dieťaťom preč. Nemá financie na to, aby ju vyplatil alebo niečo kúpil. Nevie ako si to predstavuje. Sú si cudzí ľudia. Starajú sa len o dieťa. Možno sa situácia vyrieši za dva roky, 5 rokov. Nikoho z chalupy nevyhadzuje. Jedná sa o dieťa. Nech bývajú, kde bývajú, treba to nechať na dohode rodičov. Nemá s tým problém. V dobe znaleckého vyšetrenia je mal. diagnostikovaná hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými prejavmi, porucha zo spektra autistických porúch. Emocionálne reakcie sú u mal. nepredvídateľné, labilné, pre iných ťažšie zrozumiteľné. Vyššie city nie sú vyvinuté. V popredí je uspokojovanie základných biologických potrieb. Absentuje sociálna emocionálna reciprocita, čo znamená narušené reagovanie na emócie druhých ľudí. Chýba záujem o aktivity s druhými ľuďmi. Výrazne je oslabená schopnosť prispôsobovania sa zmenám, ako aj frustračná tolerancia. Afektivita je kolísavá. Disforicky podfarbená. Prítomné je aj seba poškodzovanie, štipanie, hryzenie, ako ventil potláčaného vnútorného napätia, ktoré je veľmi časté pri nepohode u detí s autistickou poruchou. Kontakt s realitou je výrazne narušený. Myslenie je nesamostatné, povrchné bez rozlíšenia podstatného. Nedokáže rozpoznať nebezpečenstvo. Nedokáže sa prispôbiť novým situáciám, riešiť problémy, chápať vzťahy a myslieť abstraktne. U mal. jeho neschopnosť sociálneho zapojenia vedie k nutnosti trvalej starostlivosti druhou osobu. Chýba využívanie neverbálnych prejavov, pohľad do očí, výraz tváre, gestá za účelom regulovania sociálnej interakcie. Má nedostatočné samoobslužné činnosti, dodržiavanie hygieny a obliekania.

16. Pri výsluchu na pojednávaní dňa 18.10.2017 znalkyňa uviedla, že je ošetrojúcou lekárkou mal. M.. Jedná sa o špecifický prípad, nakoľko ide o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím. Ak matka uviedla, že mal. ju ráno v aute takmer napadol, je to u osôb s takýmto zdravotným postihnutím bežné. Ich správanie je nepredvídateľné, po väčšine agresívne. Častým terčom ich útokov je predovšetkým matka, ako osoba, ktorá je im najbližšia. Vyjadrenie, či je vhodná striedavá starostlivosť alebo len starostlivosť jedného z rodičov nie je vhodná. Rodičia sa doposiaľ podieľali na starostlivosti o maloletého. Najvhodnejšou formou je rodičovská dohoda, kedy obaja rodičia môžu dôverovať druhému v starostlivosti o ich spoločné dieťa. Počas pohovoru sa vyjadrili, že takáto forma starostlivosti im najlepšie vyhovuje, nepotrebujú mať stanovený rozsah starostlivosti, pretože sa vedia dohodnúť. Aj v čase, kedy by mal otec dieťa v starostlivosti a bránili by mu pracovné aktivity, matka by sa vedela postarať a naopak. Najlepšie rodičia vedia a poznajú mal. dieťa, jeho zdravotný stav. Jeho zdravotný stav sa neustále mení. Je nepredvídateľný. Ak by mala starostlivosť zabezpečovať jedna osoba, je to extrémne náročné. Jedna osoba, pokiaľ by sa nevystriedala s niekým ďalším, by nemohla adekvátne zabezpečovať starostlivosť o mal. Ak by bolo dieťa zverené do starostlivosti matky, určite by tam musela participovať aj nejaká opatrovatelka. Autistické deti neustále pociťujú úzkosť, nerozumejú sociálnym situáciám ani emočným

prejavom druhých ľudí. Sú fixované na blízke osoby. Ako náhle sa blízka osoba necíti v pohode, dieťa to vycíti. Väčšinou mal. reagoval tak, že sa štípal po tele, čo zanechávalo početné drobné modriny. V súčasnej dobe už je umiestnený v autistickej triede. Na správanie mal. majú vplyv aj lieky, ktoré u autistických detí neúčinkujú štandardným spôsobom. Vystriedali viaceré farmaká. Aktuálne užíva tisercium. Je potrebné navýšiť dávku, nakoľko matka signalizuje nepokojné správanie. Mal. je fixovaný na svoju izbu, domáce prostredie. Obidvaja rodičia zhodne uviedli, že mal. má v poslednej dobe veľký problém prespať v inom prostredí. Mal. by veľmi ťažko znášal zmenu, iné prostredie bývania. Možno by si to vyžiadalo aj hospitalizáciu, s určitosťou. Drobné zmeny mu spôsobujú veľký problém, ale toto by bola zmena takého charakteru, ktorý by znamenal odobratie jeho bezpečia. Prítomnosť blízkej osoby by pre neho nebola postačujúca, aby sa adaptoval v novom prostredí. Starostlivosť zo strany oboch rodičov je veľmi pekná. Dokážu sa dohodnúť ohľadne starostlivosti o mal. Dokážu sa podieľať na zlepšovaní jeho zdravotného stavu, pokiaľ ide aj o nejaké somatické ochorenia, ako chrípka a podobne. Na kontroly chodia obaja, prišiel aj otec samostatne so synom. Pravidelne sa zaujímal o liečbu. Mal. je naviazaný na oboch rodičov a dokonca viac poslúcha otca. Otec s ním dokáže robiť pekné aktivity, manuálne okolo domu, ktoré ho veľmi uspokojujú a uľudňujú, jazda na koňoch, práca pri dome. Matka ho bráva na rôzne výlety. Starostlivosť z oboch strán je príkladná. Nie je problémom, ak by došlo k rozvodu manželstva v prípade, ak by rodičia zachovali takúto formu osobnej starostlivosti o mal. Dieťa nevníma vzťahy medzi manželmi, rodičmi, teda, že fungujú ako tzv. opatrovatelia. Ono vníma len ich prítomnosť a starostlivosť, pocit bezpečia a prostredie, v ktorom vyrastá. Prognóza zlepšenia zdravotného stavu mal. nie je priaznivá. Je možnosť zmierniť len jeho agresívne prejavy. Úspechom je, ak bude dieťa spokojné, šťastné a nebude si ubližovať. Pre dieťa je najlepšie, ak bude zachovaná starostlivosť v takom rozsahu ako je doposiaľ, a to najmä, aby sa rodičia dohodli na tejto starostlivosti. Dieťa nevníma nejakého druhu, družku, ktorým s ním býva. Nevníma tie právne vzťahy medzi rodičmi, či sú manželia, či nie sú manželia. Vníma len ich prítomnosť a starostlivosť o neho.

17. Z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp. zn. 6P/47/2016 mal súd preukázané, že návrhom podaným na tunajšom súde dňa 17.03.2016 sa matka domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode tak, že mal. bude zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok a otec bude zaviazaný povinnosťou prispievať na jeho výživu sumou 250 € mesačne, počnúc dňom podania návrhu, vždy k 20. dňu v mesiaci vopred k rukám matky a 50 € na sporiaci účet mal. Styk nežiadala upraviť. Uznesením zo dňa 25.07.2017, č. k. 6P/47/2016-40, právoplatným dňa 19.08.2017, súd konanie zastavil, nakoľko matka zobrala svoj návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, s čím otec súhlasil.

18. Zo sobášneho listu vydaného Matričným úradom Mesta Vrútky mal súd preukázané, že manželia uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX Z. Z.Ú., C. F. B. J. Z. C. M. Z. J. X, P. XXXX, G. A. XXX, O. O. Č. XX.

19. Z oznámenia o narodení zo dňa 26.09.2008 vydaného Matričným úradom Mesta Martin mal súd preukázané, že dňa XX.XX.XXXX A. M. G. A. M. C., ktorého narodenie je zapísané Z. J. XXX, P. XXXX, G. A. XXX, O. O. Č. XXXX.

20. Z výpisu zo živnostenského registra mal súd preukázané, že otec vykonáva živnostenské oprávnenie pod obchodným menom Miroslav Kořka MK, s miestom podnikania SNP 54/11, Podhradie, a to od 10.06.2002.

21. Otec v daňovom priznaní k dani z príjmu fyzických osôb uviedol za rok 2014 príjmy zo živnosti vo výške 14.477 €, výdavky 11.638 €, základ dane 2.839 €, za rok 2015 príjmy vo výške 33.971 €, výdavky vo výške 30.183 €, základ dane 3.788 € a za rok 2016 príjmy zo živnosti vo výške 11.833 €, výdavky vo výške 8.701 € a základ dane vo výške 3.132 €.

22. Z listinných dôkazov predložených otcom mal súd preukázané, že otec má nasledovné náklady: elektrina 56 € mesačne, mobilný telefón 20 € mesačne, daň z nehnuteľnosti 20 € ročne, poplatok za komunálne odpady 47,77 € ročne (rodičia + mal. M.), voda 60 € polročne, poistenie majetku 14,54 € ročne, palivové drevo 600 € ročne.

23. Z potvrdenia o návšteve školy vyplýva, že mal. M. C. navštevoval v školskom roku 2015/2016 špeciálnu základnú školu, 1. ročník. Navštevoval aj školský klub detí s mesačnou úhradou 6,50 €.

24. Z lekárskeho správ o zdravotnom stave mal. M. C. predložených matkou mal súd preukázané, že mal. bola diagnostikovaná porucha autistického spektra. Z lekárskej správy MUDr. Jany Bullovej vyplýva, že mal. bola diagnostikovaná hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou stereotypnými pohybmi.

25. Zo správy zamestnávateľa matky mal súd preukázané, že jej priemerný čistý mesačný príjem bol za obdobie roka 2016 vo výške 642,06 € a za obdobie 1/2017 až 8/2017 vo výške 605,34 €.

26. Z listinných dôkazov predložených matkou mal súd preukázané, že mal. v školskom roku 2016/2017 navštevoval Špeciálnu základnú školu, 2. ročník, pričom vyučovanie trvalo od 08.00 do 11.35 hod. a bol mu vystavený preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

27. Zo správy KO o prešetrení pomerov vyplýva, že matka býva spolu s mal. v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve otca. V domácnosti sú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o mal. Mal. má v domácnosti zariadenú vlastnú detskú izbu prispôbenú jeho veku a potrebám. Matka sa vyjadrila, že keď je mal. mimo domácnosti vždy sa ťahá späť domov, kde je zvyknutý. Matka poberá rodinné prídavky na mal. a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na prevádzku osobného motorového vozidla vo výške 33 € mesačne a uplatňuje si daňový bonus. Manželka uviedla, že jej manžel má priateľku, s ktorou sa stretáva už 4 roky. Od tej doby sa odcudzili. Spoločne už nehospodária. Manžel platí náklady na bývanie. Matka zabezpečuje nákupy potravín pre seba a mal. Od roku 2013 jej manžel prispieval na výživu mal. sumou 200 € mesačne. Postupne sumu znížil na 150 €. V súčasnej dobe prispieva sumou 100 €. Otec býva spolu s manželkou a mal. v rodinnom dome. Pracuje ako SZČO s priemerným príjmom vo výške 500 € mesačne. Manželstvo podľa neho už dlhšiu dobu neplní svoj účel. S manželkou sa často hádajú, čoho svedkom veľaokrát býva aj mal. Otec žiadal, aby bolo stretávanie upravené súdom. Matke hradí výživné v sume 100 €. V minulosti platil viac, ale bol dlhšiu dobu PN. Okrem platenia výživného zakupuje mal. oblečenie a stravu. Je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné 150 €. Mal. M. navštevuje Špeciálnu základnú školu. Má zdravotné problémy. Diagnostikovanú poruchu autistického spektra. Z týchto dôvodov si vyžaduje zvýšenú starostlivosť. K lekárovi s mal. chodí prevažne matka. Otec sa o zdravotný stav mal. zaujíma. Mal. sa stravuje v škole. Stravné je vo výške 23 €. Školský klub detí 6,50 €. Mal. má uzatvorené stavebné sporenie, sporenie na vkladnej knižke a úrazovú poisťku vo výške 17 €.

28. Zo správy Špeciálnej základnej školy súd zistil, že mal. v školskom roku 2016/2017 je žiakom 2. ročníka. Vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Verbálne nekomunikuje. Pri práci je často vzdorovitý, odmietavý. Nedáva sa na predkladané úlohy. Odbieha z miesta. Odhadzuje hračky a predmety. V správaní sa u žiaka prejavujú výrazne emocionálne výkyvy. Samostatne nepracuje. Úlohy plní len pod priamym vedením učiteľky a asistentky. Hygienické činnosti nemá osvojené. S rovesníkmi sa nekontaktuje. Rodičia sa o výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka zaujímajú. Pravidelne sa zúčastňujú individuálnych konzultácií.

29. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súdom pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa § 100 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súdom dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 258 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov súd prizná aj znalcovi, ak bol vyslúchnutý podľa § 208 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20170501>>.

Podľa § 258 ods. 3 CSP náhrada podľa odsekov 1 a 2 sa uplatňuje pri podaní výpovede, najneskôr však do desiatich dní, inak právo na náhradu podľa odsekov 1 a 2 zaniká.

Podľa § 259 CSP ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

30. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami a na základe vykonaného dokazovania súd účastníkov konania rozviedol, nakoľko mal preukázaný vážny rozvrat manželských vzťahov. Manželstvo účastníkov je funkčné po všetkých svojich stránkach. Neplní svoj účel a od manželov nemožno očakávať ani obnovenie manželského spoluzitia. Manželia síce spolu žijú, nevedú však intímny život a komunikujú spolu výhradne len vo veciach týkajúcich sa starostlivosti o mal. Vzájomne sa odcudzili. Nejde len o krátkodobý ani prechodný nesúlad manželských vzťahov. Tento rozvrat trvá už dlhšie časové obdobie, a to 5 rokov. Vzhľadom na intenzitu a dĺžku doby narušenia vzťahov medzi manželmi sa rozvrat manželstva javí ako nenapraviteľný. Obaja manželia už počas manželstva mali inú známosť. Manžel v súčasnej dobe udržiava mimomanželský vzťah. Obaja manželia potvrdili rozvrat manželstva. Manželka však rozvod odmieta z dôvodu obavy o to, že manžel mal. aj ju vyhodí z rodinného domu, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve. Sama manželka opakovane uviedla (naposledy pred znalkyňou), že v prípade, ak by ju manžel vyplatil z rodinného domu a mala by financie, pokúsila by sa zabezpečiť vlastné bývanie. Podmieňovať rozvod manželstva takouto okolnosťou je však neprípustné. Z vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckého posudku ako aj oboma manželmi prezentovaného celkového postoja manžela k starostlivosti o mal. súd nemal dôvodné pochybnosti o úprimnom záujme a starostlivosti otca o mal. Sama znalkyňa uviedla, že mal. dokonca viac poslúcha otca. Otec sa mal. venuje, občas s ním navštevuje aj lekára. Trávi s ním voľný čas. Súd preto nemal preukázané obavy matky o tom, že po

rozvode manželstva ju manžel aj s mal. vyhodí z domu, čo by malo negatívny vplyv na zdravotný stav dieťaťa. S tvrdeniami manželky o tom, že manželstvo si plní svoju výchovnú funkciu, sa súd nestotožnil. Manželia sú povinní plniť si svoje rodičovské povinnosti bez ohľadu na to, či sú manželia alebo nie. Mal. Matej bude bez ohľadu na rozvod manželstva aj naďalej ich spoločným dieťaťom. V prípade, ak by sa otec odmietol podieľať na starostlivosti o mal., nič na tom nezmení skutočnosť, či rodičia zotrávajú v manželskom zväzku alebo nie. Súd má za to, že práve naopak, rozvod manželstva ujasní vzťahy medzi manželmi, a tým bude vytvorené aj harmonické prostredie pre výchovu mal. v domácom prostredí. Mal. citlivo vníma negatívne emócie svojich rodičov, avšak nechápe a nerozumie odlúčeniu manželov, právnomu významu rozvodu manželstva. Pre jeho priaznivý duševný vývoj a zdravotný stav je podstatná prítomnosť oboch rodičov a zotrvanie v domácom prostredí. Preto má súd za to, že rozvod manželstva nebude v rozpore so záujmami mal. Navyše manželstvo, resp. rozvod má aj majetkové aspekty (bezpodielové spoluvlastníctvo manželov), na ktoré je tiež potrebné prihliadať. Z uvedených dôvodov súd zohľadňujúc aj záujmy mal. vyhovel návrhu na rozvod manželstva a manželstvo účastníkov rozviedol.

31. Keďže z manželstva pochádza jedno mal. dieťa, bolo potrebné rozhodnúť aj o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. na čas po rozvode. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že najvhodnejšou formou úpravy starostlivosti o mal. je dohoda rodičov. Keďže títo odmietli uzavrieť rodičovskú dohodu aj napriek doteraz spoločnej príkladnej starostlivosti o mal., súd musel pristúpiť k autoritatívnemu rozhodnutiu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Matka kategoricky odmieta rozvod manželstva, avšak z dôvodov, ktoré súd považuje za neprípustné. Úprava rodičovských práv a povinností formou striedavej osobnej starostlivosti v danom prípade neprichádza do úvahy, nakoľko ani jeden z rodičov neprejavil úprimný a jednoznačný záujem o zverenie mal. do striedavej osobnej starostlivosti. Preto súd od tejto formy ustúpil. Z výsluchu oboch rodičov je zrejmé a medzi rodičmi ani nie je sporné, že ich skutočnou snahou je zverenie mal. do osobnej starostlivosti matky. Takúto úpravu navrhla aj matka vo svojom návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu. Z uvedených dôvodov súd zveril mal. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, nakoľko mal preukázané, že gro osobnej starostlivosti o mal. zabezpečuje matka. Navštevuje s mal. lekárov, v prevažnej miere ho vozieva do a zo školského zariadenia. Nakoniec súd ani nemal inú možnosť, nakoľko otec so zverením mal. do svojej osobnej starostlivosti nesúhlasil. V priebehu konania otec síce uviedol, nech mu je mal. zverený do osobnej starostlivosti, avšak ako vyplynulo z ďalších prejavov, s týmto skutočne nesúhlasil ani jeden z rodičov. Zverenie mal. do osobnej starostlivosti matky je v jeho najlepšom záujme s tým, že právo zastupovať a spravovať majetok mal. súd zveril obojmu rodičom. Otec príkladne pomáha matke v starostlivosti o mal. a vie matku plne zastúpiť. S prihliadnutím na uvedené ako aj na to, že po rozvode manželstva bol otcom deklarovaný stav, že mal. ostane bývať v jeho domácnosti otca, je takáto úprava opodstatnená a v najlepšom záujme mal. M..

32. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal z pomerov oboch rodičov ako aj z odôvodnených potrieb mal. Mal. v súčasnej dobe navštevuje autistickú triedu, pričom výdavky predstavujú stravné a školský klub vo výške približne 32 €. Ďalšími mimoriadnymi výdavkami sú výdavky na lieky vo výške 10 € mesačne. Maloletý sa nevenuje žiadnym aktivitám, ktoré by si vyžadovali zvýšené náklady. Viac ako financie si mal. od rodičov vyžaduje osobnú starostlivosť, na ktorej sa otec príkladmo podieľa. Pri hodnotení majetkových pomerov rodičov súd dospel k záveru, že ich príjmy sú v zásade v rovnakej výške. Na strane otca však prevažuje vlastníctvo nehnuteľného majetku, a to rozsiahlych pozemkov a rodinného domu. Matka nevládni žiaden majetok vyššej hodnoty. Otec však na druhej strane zabezpečuje výdavky na bývanie. Platí elektrinu, vodu, poplatok za komunálnu odpad, poistenie, palivové drevo. Keďže súd nemal na strane mal. preukázané iné výdavky okrem bežných (strava, oblečenie, hygienické potreby a pod.), otec bude zabezpečovať bytové potreby mal. a matka poberá kompenzačné príspevky na pohonné hmoty a plienky, daňový bonus a rodinné prídavky, súd konštatuje, že výška súdom určeného výživného je primeraná individuálnym potrebám mal. ako aj pomerom oboch rodičov. Pri určovaní výšky výživného súd zohľadnil, že otec sa podieľa aj na osobnej starostlivosti o mal. Sama matka uviedla, že s financiami problémy nie sú a mal. má na sporiacom účte našetrovaných 4.500 €, ktoré je možné použiť v prípade mimoriadnych výdavkov. Aj sumu 100 €, ktorú otec v súčasnej dobe platí ako výživné, matka poukazuje na sporiaci účet mal. Preto súd zaviazal otca prispievať na výživu mal. sumou 100 € mesačne. Vzhľadom na zdravotný stav mal. a otcom deklarovaný stav po rozvode manželstva, kedy mal. s matkou ostane bývať v rodinnom dome vo vlastníctve otca, súd nepristúpil k úprave styku, nakoľko takáto úprava nie je s prihliadnutím na zdravotný stav mal. dôvodná a v konečnom dôsledku by bola kontraproduktívna. Rodičia sa aj doposiaľ vedeli dohodnúť na starostlivosti o mal. a otec je matke pri

starostlivosti o mal. nápomocný. Súd pri úprave výkonu rodičovských práv nemohol prihliadať na názor mal. Pre zabezpečenie jeho ďalšieho priaznivého vývoja vychádzal súd zo záverov znaleckého posudku a vzhľadom k špecifickým okolnostiam prípadu, kedy je pre mal. najvhodnejšie, aby zotrval v známom prostredí, a to v rodinnom dome otca, súd aj napriek tomu, že mal. bol zverený do osobnej starostlivosti matky rozhodol, že mal. bude mať trvalý pobyt u otca, čím bude zabezpečené, že jeho bydlisko bude v prostredí, ktoré je v súčasnej dobe nevyhnutné pre zachovanie priaznivého vývoja jeho zdravotného stavu. Takúto úpravu súd považuje za potrebnú a primeranú na ochranu záujmov mal. M.. Zároveň týmto strácajú obavy matky opodstatnenie. V prípade, ak nastane zmena okolností (zmena postoja otca k starostlivosti o mal., zmena zdravotného stavu mal., úmysel matky odsťahovať sa a pod.), z ktorých súd vychádzal, bude potrebné opätovne rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

33. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko žiaden z účastníkov si nárok na náhradu trov konania neuplatnil a ich náhradu v tomto konaní nemožno ani spravodlivo požadovať. V konaní súd nemal jednoznačne preukázané, ktorý z manželov sa podstatným spôsobom pričínil o rozvrat manželstva. O znalečnom súd rozhodne samostatným uznesením, nakoľko v súlade s ust. § 58 CMP je súd povinný rozhodnúť v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí nielen o náhrade, ale aj o výške trov konania, pričom v čase vyhlásenia rozhodnutia výška znalkyňou uplatneného znalečného za jej účasť na pojednávaní nebola známa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.